Představení společnosti a technologie

YATUN
DOMOV, KTERÝ MYSLÍ

WWW.YATUN.CZ

Klíčové charakteristiky technologie Sunamp

- **Tepelné baterie** Sunamp jsou světově nejefektivnějším způsobem ukládání tepelné energie
  - S výhodou nahrazují zásobníky teplé vody (43 – 107 mil ohřevů vody prodáno celosvětově za rok, trh velikosti cca 50 mld USD)
  - Výkonově nadřazující parametry (kompaktnost, energetická hustota, účinnost, průtok, výkon, spolehlivost, bezpečnost, hmotnost)
  - Od zahájení výroby přibližně cenově ekvivalentní zásobníkům teplé vody, od 2019 + získání a zvyšování cenové výhody
  - Doplňkový produkt k systémům topení a vzduchotechniky, elektrickým bateriím, MaR, obnovitelným zdrojům a nespolehlivým sítím
  - Jedinečné použití v oblasti vysokých teplot, chlazení a automobilovém průmyslu

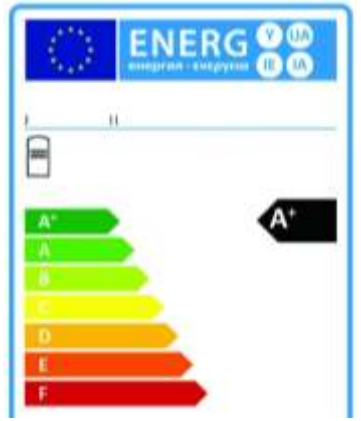

Klíčové charakteristiky technologie Sunamp

- 36 udělených patentů, 62 zažádáno – materiály, tepelné baterie, systém a aplikace
- Ověřená technologie >6 let nasazení v budovách; tisíce systémů s instalovanými tepelnými bateriemi; velmi spolehlivé
- Továrna Sunamp zahajuje výrobu 3. generace tepelných baterií

Klíčové charakteristiky technologie Sunamp

- Pokročilý systém ukládání energie
- Založeno 2005 v Edinburku
- Výzkumné a vývojové partnerství s univerzitou v Edinburku
- Výroba a výzkum ve Velké Británii
- Produkty sériově vyráběny
- > 50 zaměstnanců
- > 2500 domů vybaveno:
  - >800 sociální bydlení
  - >700 prostřednictvím OEM partnerů
  - Stovky dalších přímých zákazníků a přes prodejce
- Továrna s kapacitou dimenzovanou na 20 000 ks ročně
- Dva OEM partneři pro globální trhy

Příležitosti v teple

Světová spotřeba energie

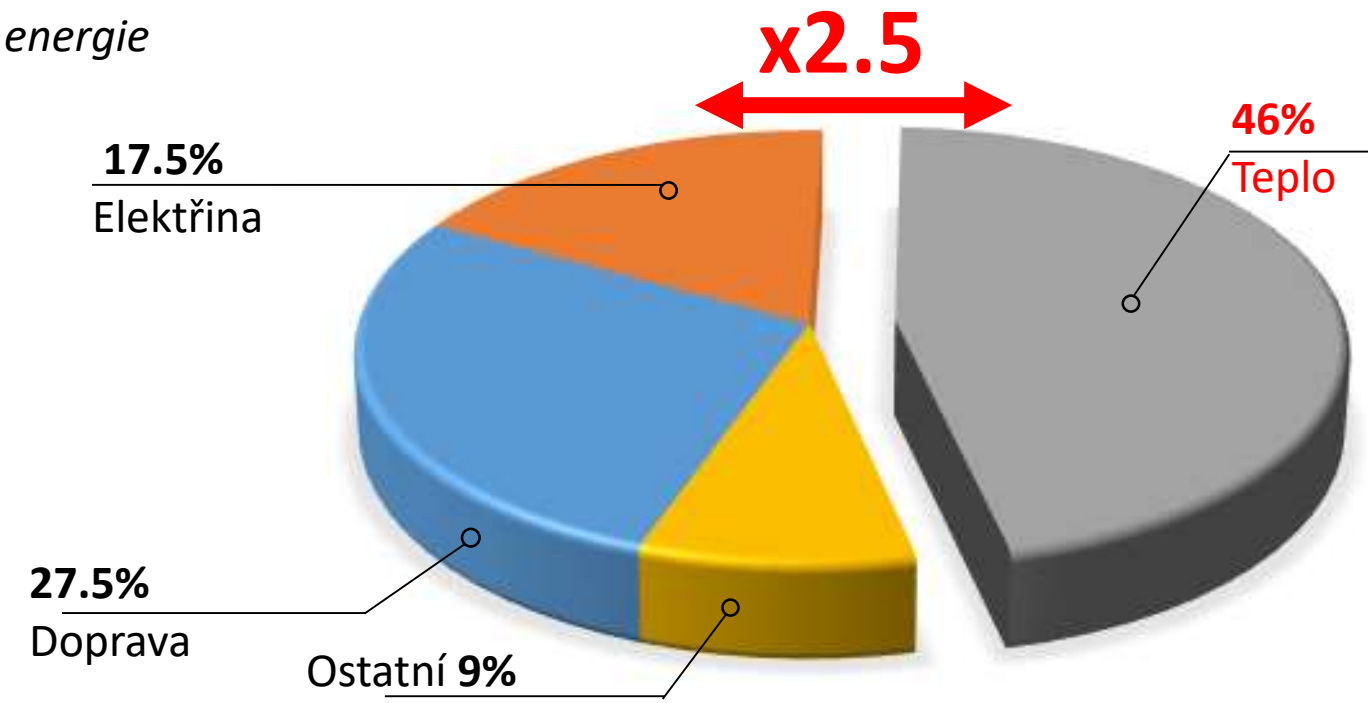

- Topení
- Teplá voda
- Teplo pro průmyslové procesy
- Chlazení

Zdroj - dokument:
Heating without global warming, IEA, 2014.

Ukládání elektřiny:

- ✗ Přeinvestováno
- ✗ Přeplněný zájemci
- ✗ Vysoké vstupní náklady
- ✗ Složité suroviny a materiály

Ukládání tepla:

- ✓ Nezměnilo se za poslední staletí
- ✓ Zralé na změnu
- ✓ Velká potřeba ukládání tepla
- ✓ Nízkonákladové běžné materiály a suroviny

Rozdělení spotřeby energií v domácnostech

topení + ohřev užitkové vody (kWh) >> spotřebiče + světla

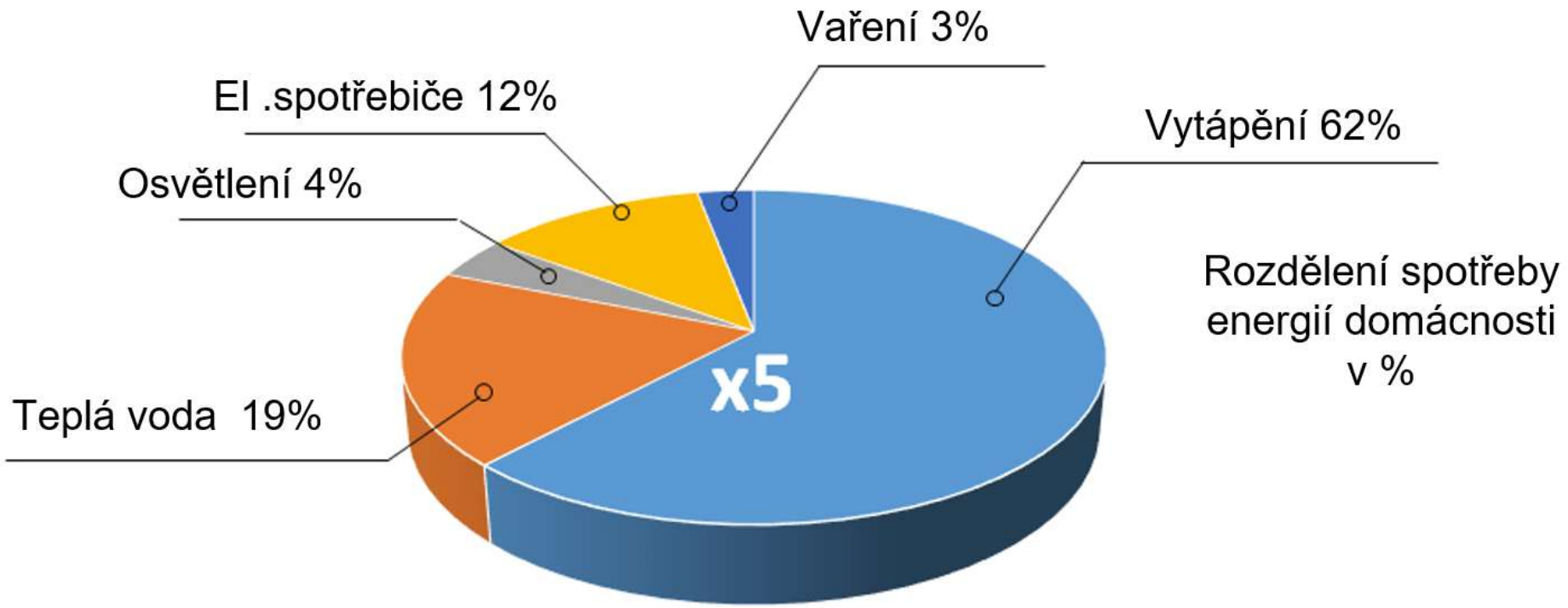

Potřeba ukládání tepla

Sunamp

Potřeba přesunout energii z okamžiku dostupnosti do doby potřeby

Kogenerace
Sluneční kolektory tepelné
Fotovoltaické panely
Tepelná čerpadla
Plynové a el. kotle
Kotle na biomasu
Odpadní teplo
Elektřina mimo špičku
.....

Kombinované, přerušované a nespolehlivé zdroje energie

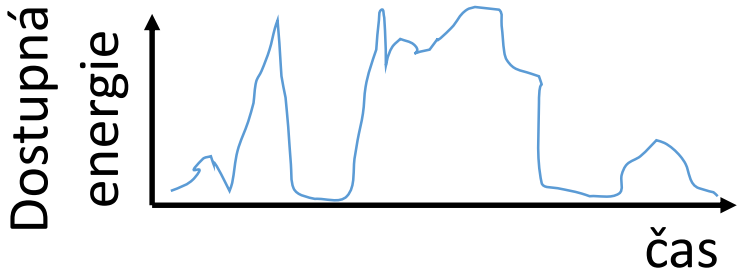

Uložení tepla

Řízený výdej

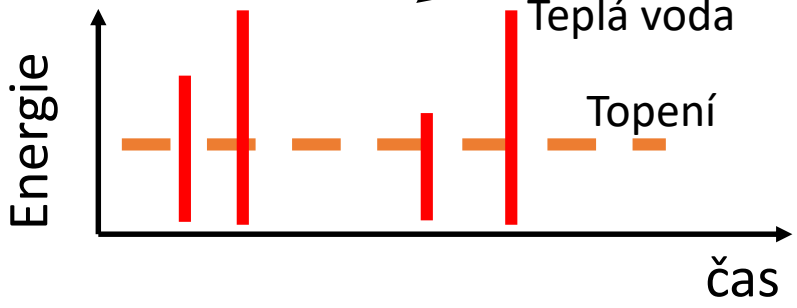

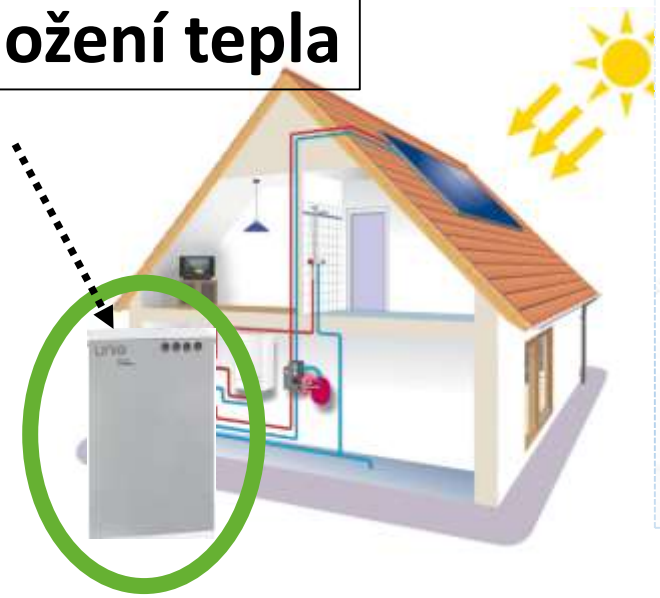

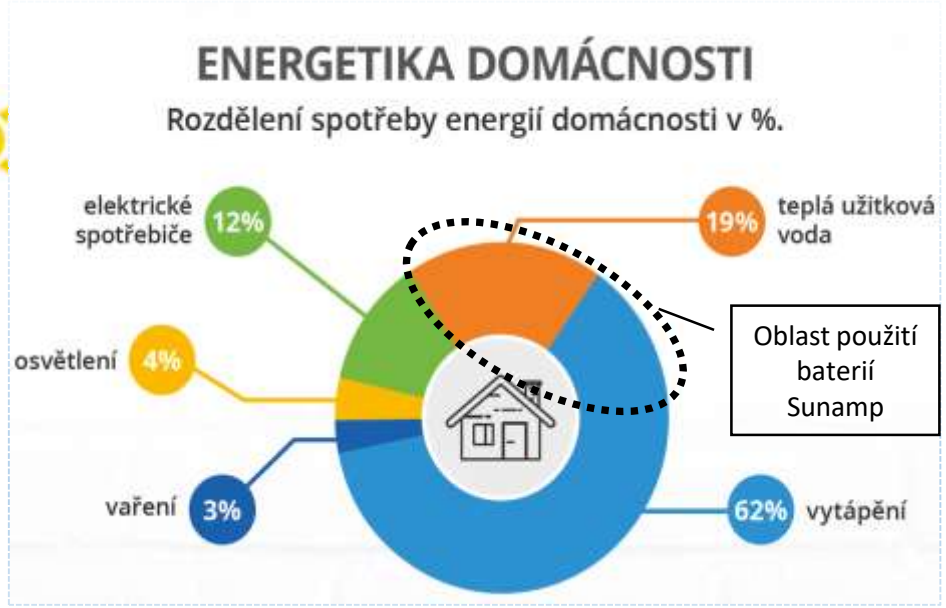

Hlavní myšlenky tepelné baterie Sunamp

Vysoká energetická hustota (Wh/l, Wh/kg)

Tavení a tuhnutí úložného materiálu se skupenskou změnou umožňuje uložit ve skupenském teple 3 až 4x více tepla, než v měrném teple tradičního vodního zásobníku. Byl vyvinuta **průlomová technologie úložného materiálu** stabilizující známý, laciný a netoxický materiál s fázovou změnou. **Realizováno - dosažena ověřená životnost 40 000 cyklů.**

Vysoké tepelné výkony (kW)

Dosažený vysoký nabíjecí výkon a vybíjecí výkon umožňující rychlé nabití a velký průtok horké výstupní vody je klíčový uživatelský požadavek. Typicky mají materiály se skupenskou změnou nízkou tepelnou vodivost. Bylo třeba vyvinut **výkonný a laciný tepelný výměník,** aby bylo ze zdroje tepla možno rychle nabít úložný materiál v baterii a stejně tak velmi rychle uložené teplo dostat do výstupní vody. **Realizováno.**

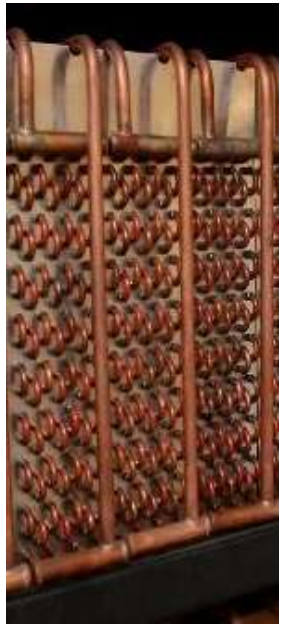

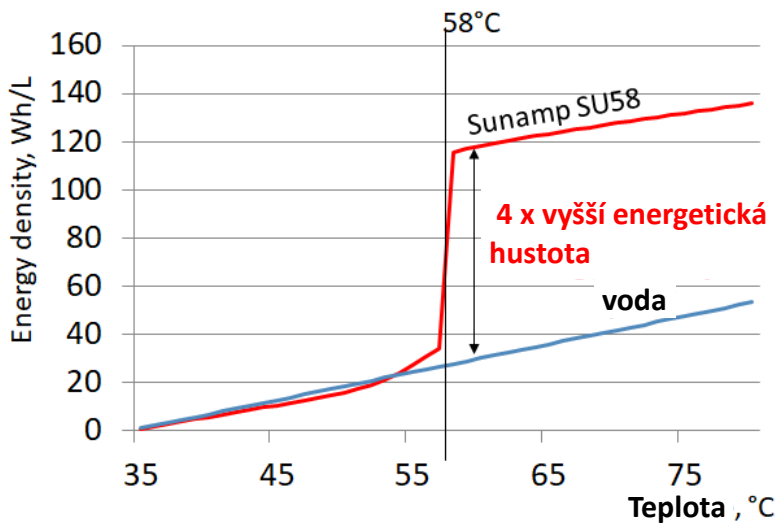

Srovnání úložné schopnosti (energetické hustoty) vody a materiálu Sunamp SU58

Hlavní myšlenky tepelné baterie Sunamp

Energetická účinnost

Požadovány vysoká účinnost, nízká tepelná ztráta.

Dosaženo díky použití **vakuových izolačních panelů** navazujících na hranaté tvary vnitřních prvků baterie.

Dosažena třída (ErP A+)

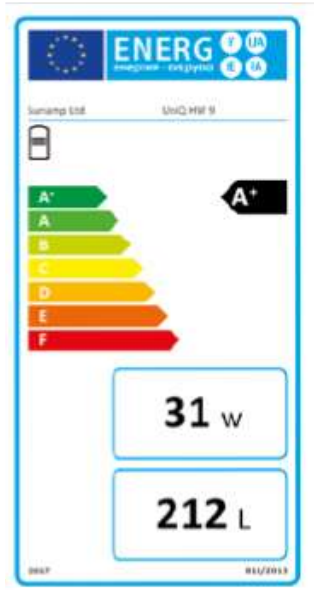

Modularita, škálovatelnost a stohovatelnost

Rozsah 3 kWh až >1 MWh pro širokou škálu řešení.

Realizováno

Rozsah teplot tepelných & chladových baterií

Sunamp

Chladové baterie a tepelné baterie Sunamp mohou být plněny různými materiály pro optimální přizpůsobení aplikaci

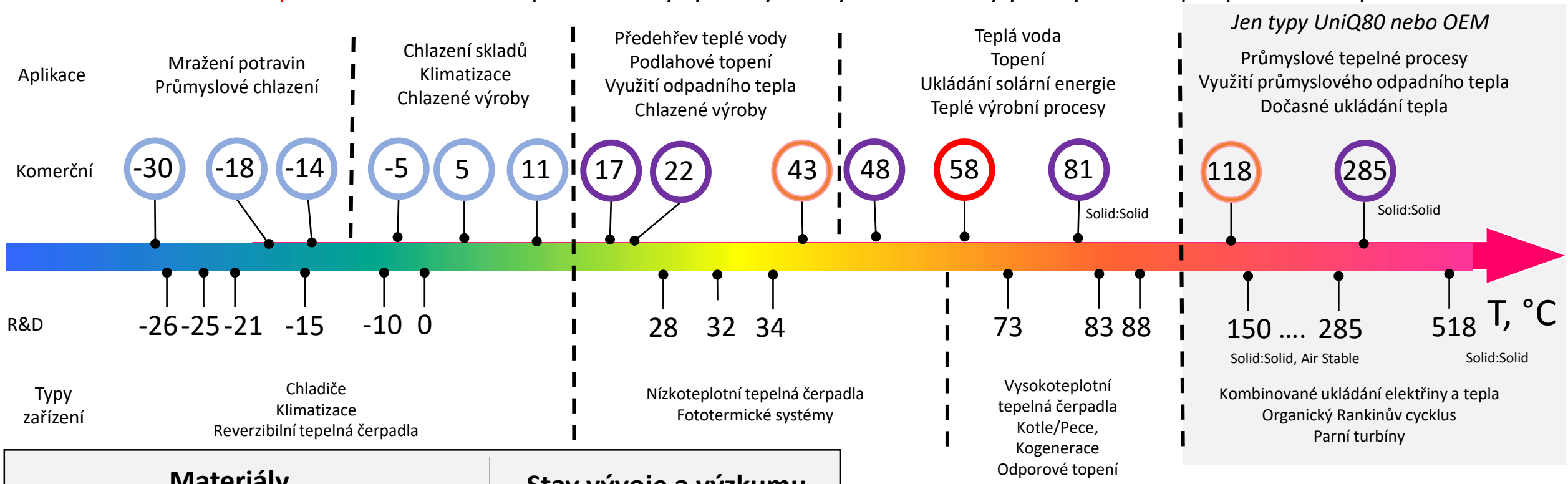

Materiály

Chlazení

Dostupné na spec. objednávku pro pilotní projekty

Aktuální výrobky v plně komerčním režimu výroby

Topení

Stav vývoje a výzkumu

V&V probíhá, materiály mohou výhledově do výroby 32

Urychlené nasazování do výroby

Uvedené teploty jsou teploty skupenské změny pro různé materiály.

Úložné materiály Sunamp jsou vyvinuty interním vývojem firmy a obecně se jedná o anorganické, nehořlavé materiály.

Poznámka: Materiály jsou v různém stadiu vývoje a ne všechny jsou komerčně dostupné.

Budoucnost ukládání energie je …

Sunamp

Představení 3. generace tepelných baterií Sunamp

Kompaktní Nízká tepelná ztráta

570mm

630mm

2,140mm

71% úspora místa

Stejný objem uložené energie

→ ½ →

½ úspora výšky a hloubky

→ ½ →

1,057mm

365mm

575mm

Albin Trotter ATI E-305L

UniQ eHW 12

Obdobný zásobník	Denní ztráta tepla	Roční ztráta tepla
Starší typy (10 let nasazeno)	2.5 až 3.5 kWh	1,095 kWh
Nejnovější špičkové typy	1.3 kWh	475 kWh
Sunamp UniQ HW 9	0.74 kWh	270 kWh

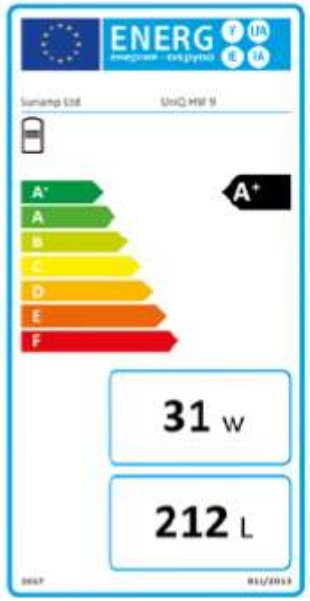

Produktová řada

Nejčastěji prodávaná velikost.
Nahrazuje zásobník o objemu 210l

UniQ 3

UniQ 6

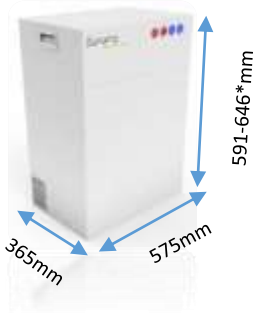

UniQ 9

UniQ 12

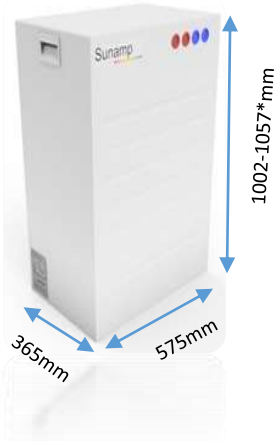

UniQ 80

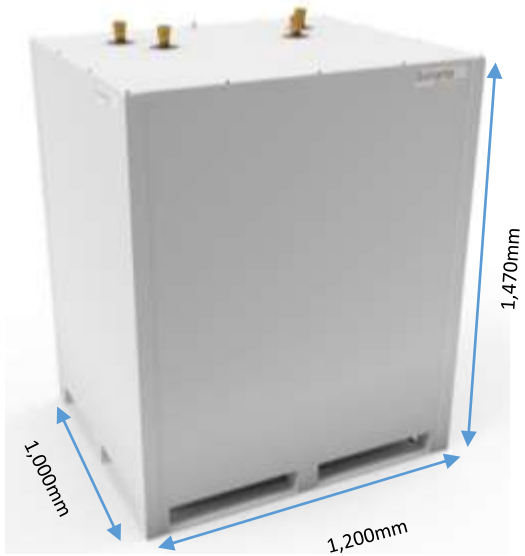

Klíčové výhody:

- Nejvyšší účinnost na trhu, nejbližší konkurence nabízí zásobník na vodu ve třídě B
- Úspora místa (70%)
- Cena podobná zásobníku na vodu

ErP A+

*height for models including stand-by electric heaters

Model	Měřená kapacita kWh	Ekvivalentní zásobník (litry)	Tepelná ztráta (kWh/24h)	Komentář	ErP třída
UniQ HW 3	3.5	70	0.449		A+
UniQ Heat 6	7	140	0.649	Stohovatelné, dva pro zvětšení kapacity	A+
UniQ HW 9	10.5	210	0.738		A+
UniQ Dual 12	14	280	0.809		A+
UniQ Heat 80	90	1800	3	Na paletách , 1.5 t	Ne / Ne ErP

Copyright Sunamp 2018
Todas las Patentes y otros Derechos de Propiedad Intelectual están Reservados
All Patent and other Intelectual Property Rights Reserved

Published Worldwide PCT Applications:
WO 2009/138771, WO 2011/058383, WO 2014/202974,
WO 2014/195691, WO 2014/191778, WO 2015/025175, WO 2017/221025

Flexibilita použití

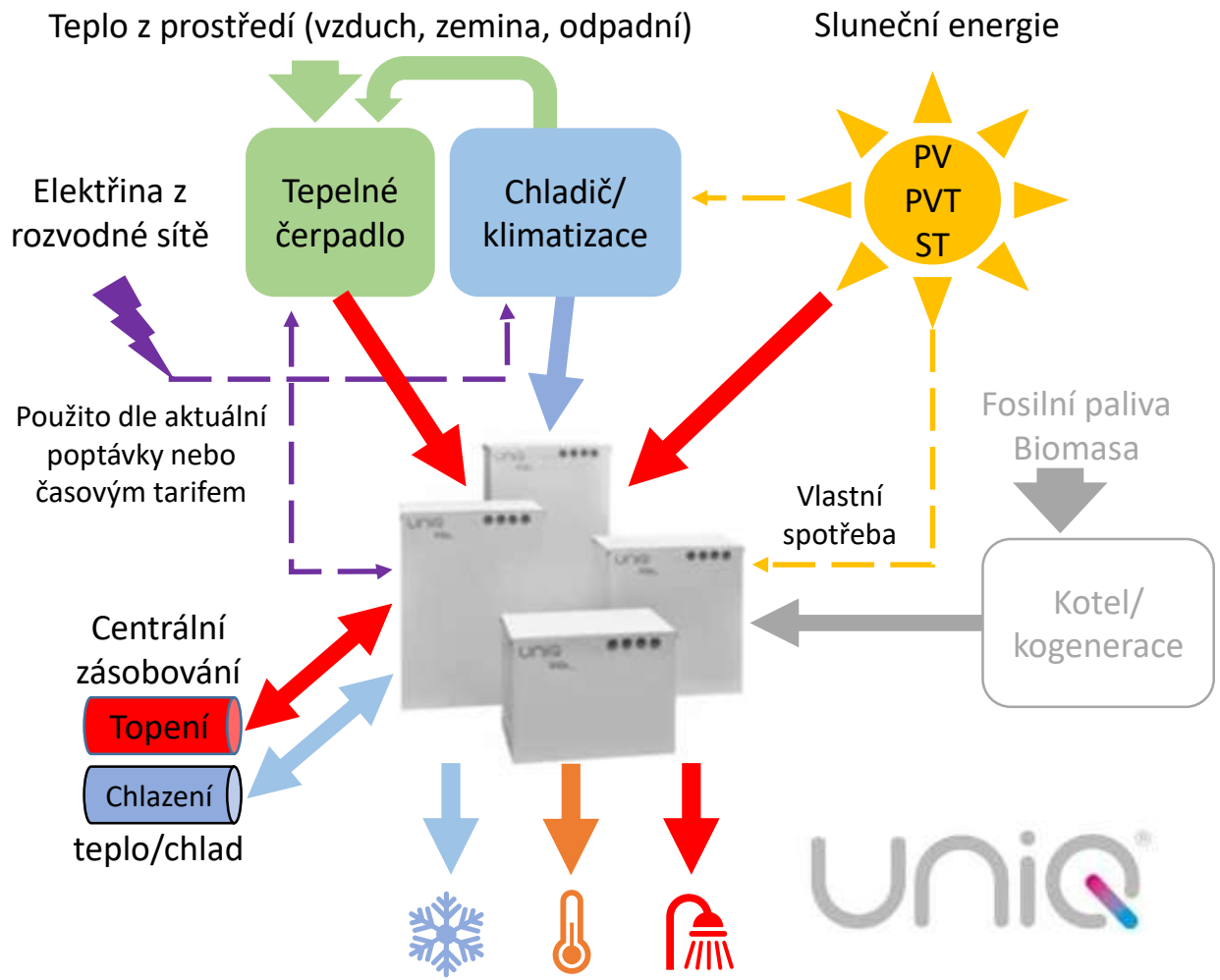

Použití tepelné baterie

Tepelná baterie je lepší řešení než tradiční uzavřený zásobník na teplou vodu.

Přínosy:

- Teplá voda s tlakem hlavního přívodu
- Rychlé nabití
- Vysoký výstupní/vybíjecí výkon
- Malé rozměry, kompaktní provedení
- Nízké tepelné ztráty, třída ERP A+
- Nepotřebuje tlakový a teplotní ventil s drenážním potrubím
- Neexistuje riziko výbuchu
- Nepotřebuje drenážní potrubí pojistného ventilu
- Jednoduché uložení, nízké náklady a snadná instalace
- Nevyžaduje shodu pro legislativu tlakových nádob
- Nevyžaduje servisní prohlídky

Od materiálu k systému – již ve výrobě

Sunamp

Vysoká energetická hustota

Zachovává kompaktnost akumulačního média i při škálovatelnosti velikosti úložiště (netriviální úkol)

Vysoký výkon

Obsahuje výkonný tepelný takže baterii lze teplem rychle nabíjet i vybíjet.

Možnost dodávat 20+ litrů teplé vody za minutu pro sprchování

Možnost rychlého zatopení při použití v otopné soustavě (komfort & efektivita)

Modularita

Tvar hranolu pro snadné stohování a seskupování

Cenově efektivní

Srovnatelná cena s zásobníkem na teplou vodu
Nižší celkové náklady (investiční+ provozní -TCO)
Mnohem nižší cena než el. akumulátory

Modulární verze
14 kWh
75 kW
prac. teplota 58°C
5-80°C
150 Wh/L

Tisíce instalací s bateriemi Sunamp

Menší ústřední topení s tepelnou baterií

150 zásobníků na teplou vodu nahrazeno tepelnými bateriemi

Obecní dům s FV, 2x TČ a tepelnou baterií

Použito v prestižním projektu Passivhaus –viz. [Grand Designs]

Inovativní umístění baterie

650 sad FV + kotel + baterie Sunamp

FV panely, kotel TUV+topení + Sunamp baterie

- Spotřeba elektřiny snížena díky FV panelům **Úspora £101 (3030 Kč)**

- Spotřeba elektřiny snížena díky FV panelům+ Sunamp bat. **Úspora £74 (2220 Kč)**

Sunamp

Rodina Lynne

“Sousta teplé vody, teče okamžitě a opravdu teplá“.

Alec & Joan

“Ve srovnání s předchozím systémem je to mnohem lepší, více teplé vody a za méně peněz”.

John a Jayne

“ Zvyknete si, že když pustíte teplou vodu tak už neslyšíte jak se spouští kotel”.

SunampPV: 2 genrace – Teplá užitková voda z FV panelů

Rozvaděč

DC/AC inverter

Nadbytek el. energie se ukládá jako teplo

Osvětlení & Spotřebiče

Přívod stud.vody

Při poklesu teplot vody z tepelné baterie pod zvolenou hodnotu užitkové vody, je tato přesměrována jako předehřátá do kotle

- Vylepšeno využití lokálně vrobené FV elektřiny.
- Jedinečná vazby FV, plynového kotle + baterie
- Obchází problém dimenzování jističe a měření výroby
- Flexibilita: Může fungovat jako primární zdroj teplé vody
- Nahrazuje fosilní paliva (plyn, nafta, LPG)
- Následně testováno v > 400 domech v EastHeat

Early adopter – testovací instalace partnera Sunamp

150 domů plně elektrických– topení + teplá voda

Sunamp

Castle Rock Edinvar: od 2015 až dodnes

Cílem bylo eliminovat velké výkyvy v teplotě vody bez velkého zásahu do systému.
Vyřešeno doplněním baterie a centralizovaného řídicího systému.

Problém:

Velké kolísání teploty vyřešené použitím tepelné baterie

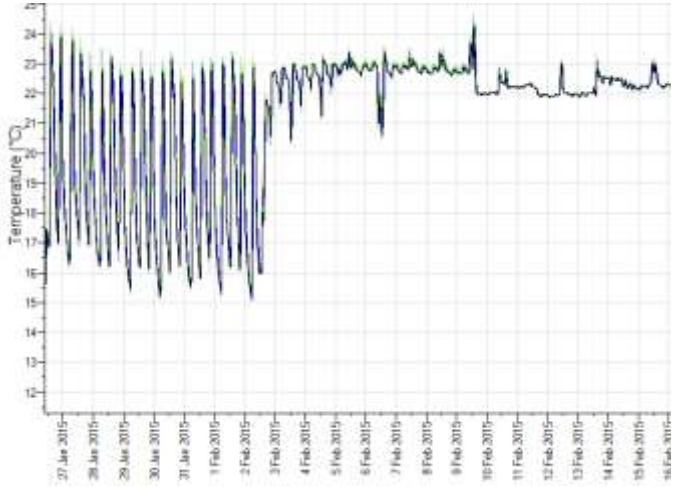

Starý systém

Nový systém (od **2015**)

DECC zkušební instalace: Baterie + TČ (od 2013)

Sunamp

Department of Energy & Climate Change

bha Thriving Communities

- Zkušební instalace 7 domů placeno DECC – stále v provozu- úspora nákladů 45-60%
- V provozu 6 zim (některé baterie 1.G , některé baterie 2 a 3 Generace)
- El. tarify mimo špičku (Off-peak ‘Economy 10’ nebo 2000’ (10 nebo 20 hod denně mimo špičku)
- Kombinace s TČ vzduch/voda (naměřen sezónní koeficient CoP ~2.2)
- Tepelná baterie zajišťuje přesun dostupného výkonu : TČ pracuje jen v nízkém tarifu, teplo je k dispozici kdykoliv
- Jednoduchá dodatečná instalace – 145 pro Scottish rural Housing Association s použitím baterií UniQ

Vysokoteplotní TČ

Parametry
40 kWh Sunamp baterie
TČ vzduch/voda (Daikin)
Pracuje až do -25ºC

Sunamp sestava

Topení

Teplá voda

Komerční rekonstrukce – Obecní dům

Cíl – odpojení od plynové přípojky – nejekologičtější obecní dům

Instalace

- 12kWp FV panely –původní instalace
- Doplněny 2 Daikin TČ + 1 Sunamp baterie
- Odstraněn plynový kotel
- Nahrazený staré radiátory
- Doplněno dobíjení pro elektromobil

Úspory a návratnost

- Výbor sledoval úspory – odhad £3000 ročně = cca 50% ceny energií
- Návratnost 10 let
- Přechod na nízký el. tarif by přinesl další úspory

Přínosy

- Velmi jednoduché nastavení teploty a útlumu
- Velmi rychlé vytopení 185m^2 prostor
- Radiátory nahrazeny bez potřeby vymalování
- Zlepšen tlak vody

Celoelektrický dům - Grand Designs

[Vysílání na Channel 4, 25th října 2017]

- Pasivní dům
- Příkon 800 W /den
- Celoelektrický RD
- Bez FV nebo TČ
- Tři baterie ve sklepě
- Jedna baterie v kuchyni
- Pro topení i teplou vodu by stačily 3 baterie ale jako rezerva pro topení a teplou vodu se použila 4. baterie

Modulární dům

- Může být kompletován ve výrobě a dodán na lokalitu
- Rychlá instalace
- Dlouhá životnost
- Velmi nízký objem údržby
- Přesun od závislosti na plynu k obnovitelným zdrojům

- Velmi soběstačné, malé kompaktní jednotky
- Baterie UniQ 9kWh může být umístěna pod schody
- Pomáhá řešit požadavky na domy s nulovou uhlíkovou stopou

- Cutting edge heating systems
- Superior comfort and control
- Delivering lower energy bills for tenants
- Significant carbon reductions

Produkty: komerční a průmyslové topení a vzduchotechnika

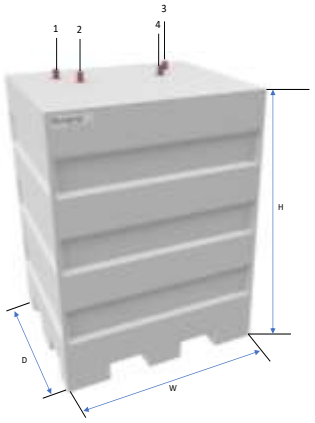

Paletizované řešení

- Až 90 kWh váží < 1.5 t
- Easy to transport, deliver, install (Palletways, pallet truck, forklift)
- Vyrábí se

Kontejnerové provedení

- 1 až 2 MWh v 20-ft ISO kontejneru
- Easy to transport, deliver, install
- Ve finální fázi vývoje

- Dostupné pro více úrovní teplot (mražení, chlazení, teplá voda, vytápění, procesní teplo)
- Splňuje požadavky na doplnění do procesů(nezvyšuje objem vody v oběhu, minimální rozměry, vyšší energetická efektivita, využití odpadního tepla)
- Umožňuje nové typy aplikací (např. umělá stratifikace v minimální výšce– nelze u vody, optimalizace v systémech centrálního/ústředního topení)
- Převoz tepla (MTES – Mobile Thermal Energy Storage) –v různých měřítkách a vzdálenostech , vlak, silniční, vodní doprava

Příklad použití v průmyslovém procesu

3 továrny připojené na 1 kogenerační zdroj procesního tepla. V případě překročení kapacity zdroje (kogenerace) se zapíná dodatečný naftový zdroj tepla. Úložiště minimalizuje použití dodatečného naftového zdroje.

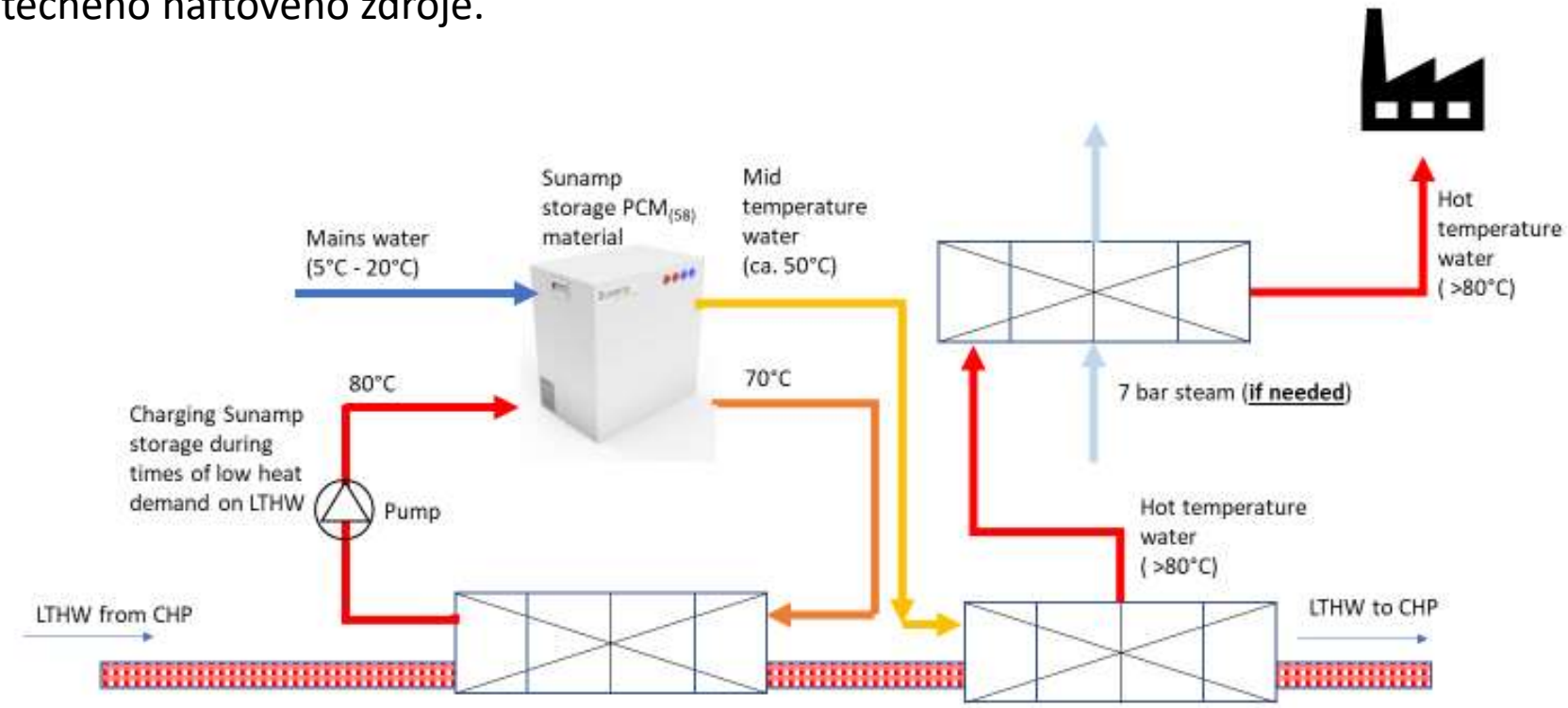

- Předehřev vody cca 35°C
- Řada továren smyčce topné vody LTHW z kogenerace

- Návratnost 5 až 8 měsíců
- Kapacita baterií cca 2MWh
- Použity baterie UNIQ80(58)

Příklad ústředního chlazení

Sunamp

Baterie je vychlazena chlazením mimo špičku a významným procentem přispívá chlazení budov v době špičky, čímž zvyšuje chladící výkon v síti. Malé rozměry byly velkým přínosem v husté zástavbě centra města.

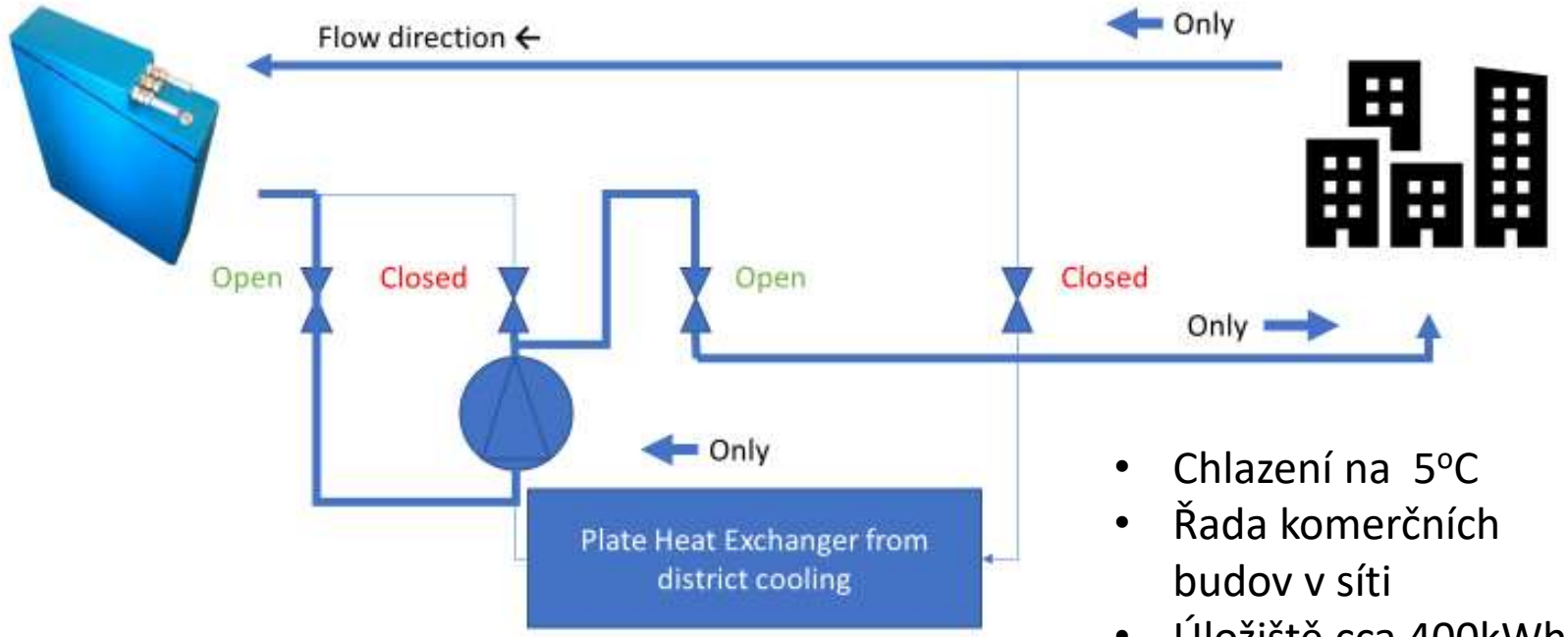

Deskový výměník z ústředního chlazení

- Chlazení na 5°C
- Řada komerčních budov v síti
- Úložiště cca 400kWh
- Používá typ UNIQ80(5)

Příklad ústředního topení

Linstone HA

- Úspora £51 ročně, jeden uživatel
- Zvýšený komfort, vyšší průtoky
- Více místa v úložných prostorách
- Eliminovány roční prohlídky bojlerů a odstraněny drenážní odvody
- Eliminováno nebezpečí Legionelly
- Předpokládaná životnost 20 let +
- Redukována údržba
- Nižší riziko opaření

Ústřední topení – přínosy pro síť

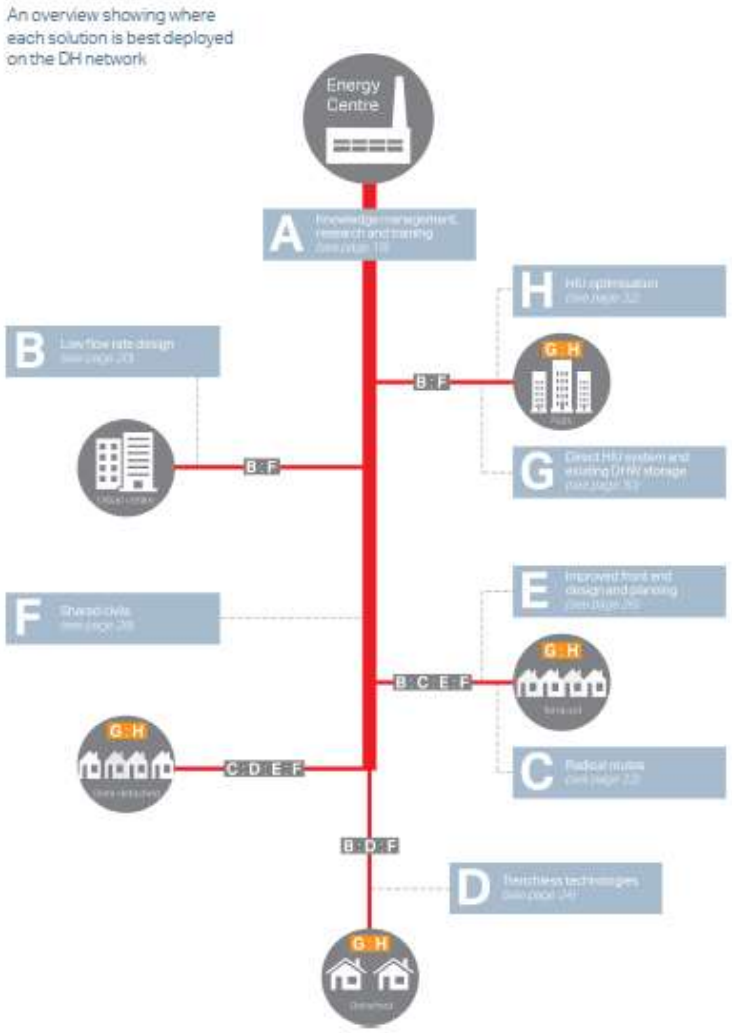

Snížení kapitálových nákladů infrastruktury ústředního topení, AECOM & ETI 2017

Přínosy zapojení do sítě ústředního topení

- Distribuovaná uložiště snižují špičky zátěže
- Distribuovaná uložiště snižují objem čerpaných médií
- Vylepšení rozložení provozu zdroj tepla – planových kogenerací nebo TČ
- Snížení kapitálových nákladů omezením zátěžových špiček a díky možnosti použití potrubí menších průměrů
- Snížení nákladů na provoz a údržbu snížením opotřebení čerpadel
- Odstranění předávacích rozvodů/výměníků – baterie tvoří předávací jednotku
- Eliminace Legionelly díky provozní teplotě 60°C a minimálnímu objemu vody
- Tlak vody pro sprchování bez potřeby složitých systémů regulace tlaku
- Malé rozměry pro snadné umístění do moderních bytů
- Rychlá instalace a jednoduchá manipulace
- Lze napájet z el. rozvodů pro poskytnutí služeb dálkového řízení poptávky (Demand Side Response) – tepla jako služby

Teplo jako služba

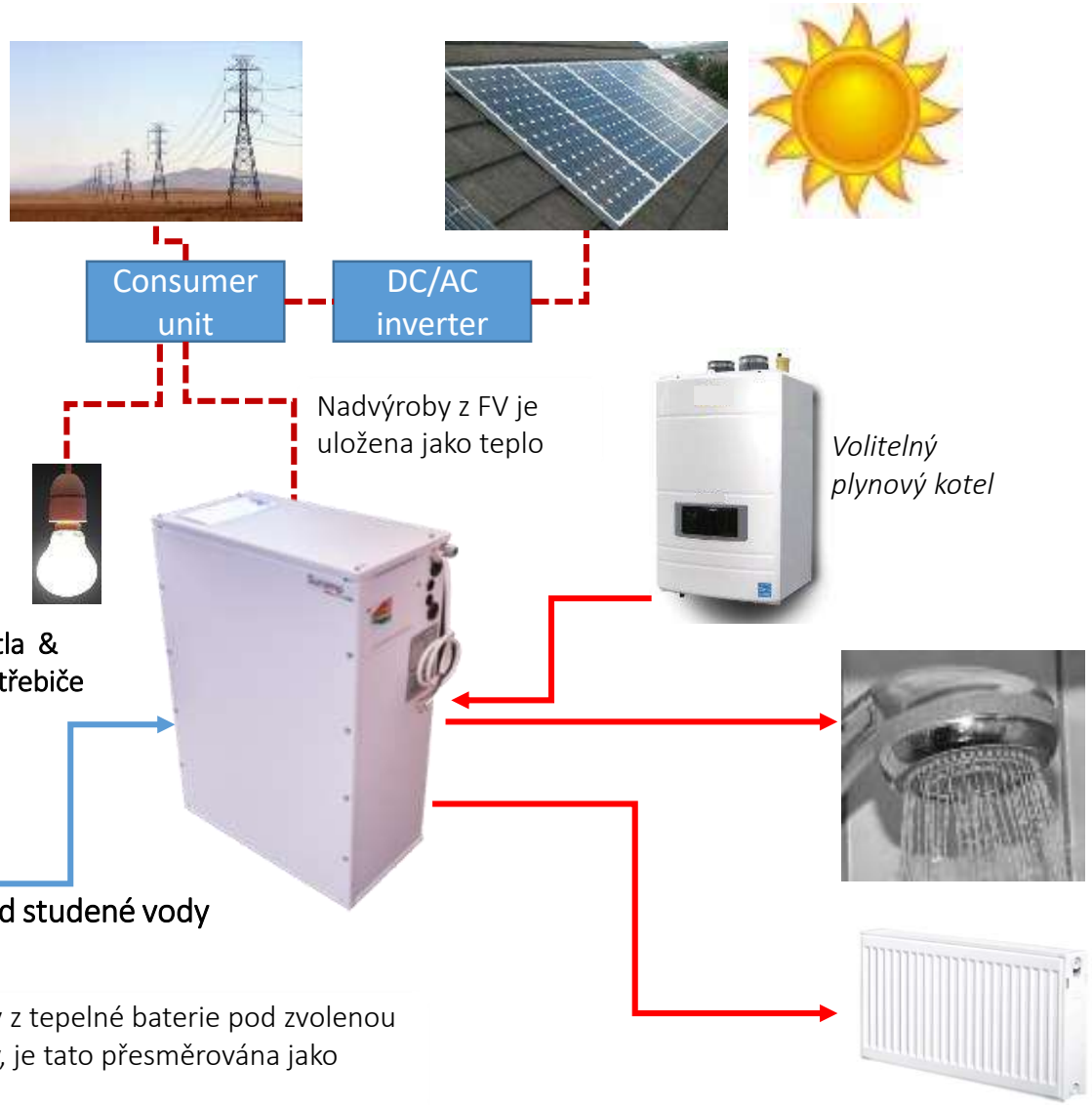

Při poklesu teplot vody z tepelné baterie pod zvolenou hodnotu užitkové vody, je tato přesměrována jako předehřátá do kotle

Zvýšení využití energie z FV v místě výroby za elektroměrem.

Poskytuje rychlou odezvu na velký výkon pro topení i užitkovou vodu i při výkonových omezeních zdrojů napájených z el. sekce.

Vysoce spolehlivá sestava pro klid investora - protože může pracovat paralelně k plynovému kotli

Chlazení– posun dostupného výkonu v čase

Rozvaděč

DC/AC inverter

- Chlazení se provozuje z FV nebo v čase nízkého tarifu pro nabití baterií **chladem**
- Po západu slunce je chlazení stále v provozu díky **chladu z baterie**

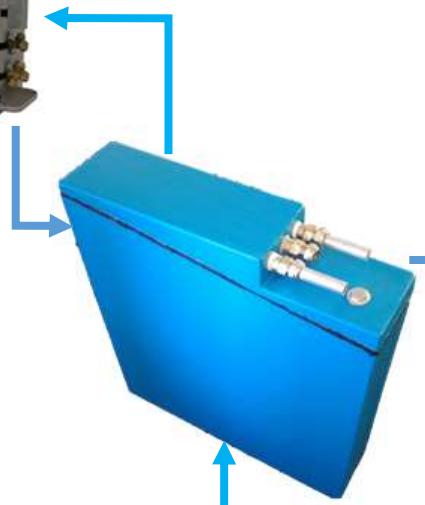

Smyčka klimatizace

Chlazená voda

- Zvýšení komfortu : rychlejší vychlazení (násobně rychlejší než samotná klimatizační jednotka, vyšší špičkový chladicí výkon, tepelný výkon nezávisí na dimenzování kompresoru)
- Finanční a systémové přínosy využití fotovoltaiky optimalizace zátěže sítě dálkovým řízením poptávky/odběru (Demand Side Response –DSR grid balancing)
- Škálovatelné z RD měřítka na průmyslové procesy

Děkujeme za pozornost

YATUN
DOMOV, KTERÝ MYSLÍ.

Dodavatel:
YATUN s.r.o. WWW.YATUN.CZ
V Olšinách 75, Praha 100 00 Czech Republic
tel: +420 222364491